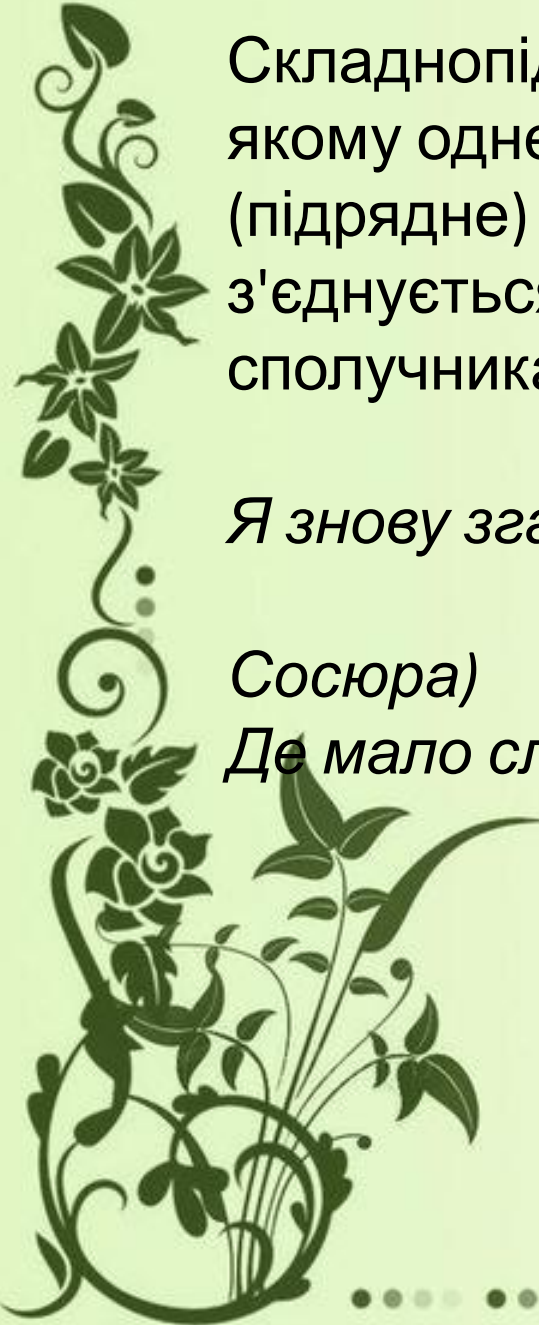

Складнопідрядн е речення

Складнопідрядне речення — складне речення, в якому одне просте речення є головним, а інше (підрядне) граматично залежить від головного і з'єднується з ним за допомогою підрядного сполучника або сполучного слова. Наприклад:

Я знову згадав ті хвилини, що душу п'янили мою.
(Володимир

Сосюра)

Де мало слів, там більше правди.

(Народна мудрість)

Підрядні сполучники у складнопідрядних реченнях приєднують підрядну частину до головної. За значенням вони поділяються на:

-часові: коли, доки, поки, тільки, ледве, як тільки (Пішли, *коли* стемніло)

-умовні: якщо, якби (аби), коли, тільки (Я був би поетом, *якби* умів писати вірші!)

-мети: щоб, для того щоб, з тим щоб (Марго вийшла, *щоб* попрощатися із садом)

-допустові: попри те що, хоч, дарма що, хай (Я встиг, *дарма* що був останнім.)

-порівняльні: як, ніби, наче, неначе, нібито, начебто (*наче* пташка, злетів на підвіконня);

-причинові та наслідкові: тому що, бо, через те що (повірив, *бо*)

-способу дії: щоб, що, як, чим, тим

-міри та ступеня: щоб, що, як, чим, тим (Так швидко, що і обернутися не встиг)

1. Прочитайте прислів'я, выпишіть складнопідрядні речення.

1. Добре діло утіха, коли ділові не поміха.

2. Книга – дзеркало життя.

3. Де багато бесіди, там мало користі.

4. Де слова з ділом розходяться, там непорядки водяться.

5. Хто рано встає, тому щастя є.

6. Душа душу чує, а серце серцю вість подає.

До кожного складнопідрядного речення можна накреслити схему, де головна частина буде позначатись квадратними дужками [], а підрядне речення – круглими (). Наприклад:

Я знав, що зможу відповісти на це запитання. [1], (що 2).

Сьогодні тепло, бо на небі сяє сонце. [1], (бо 2).

Мені подарували ляльку, яку я бачила в магазині. [1], (яку 2).

Накресліть схеми поданих речень:

1. *Ніколи не тішся людською бідною, бо й твоя біда прийде за тобою.*
 2. *Народна мудрість стверджує, що в людини є три друга: батько, мати й вірна дружина.*
 3. *Я прийшов на берег моря, щоб журбу свою втопити.*
-

Домашнє завдання:

1) Знайдіть вірш і выпишіть з нього 4 складнопідрядні речення, накресліть до них схеми.

2) Повторіть вивчений на уроці матеріал.

3) Прочитайте відповідний параграф у підручнику.

